

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003789

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 25-09-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Байда Михайло Порфирович

2. Mykhailo Baida

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 201

Назва наукової спеціальності: Агрономія

Галузь / галузі знань: аграрні науки та продовольство

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 201 Агрономія

Дата захисту: 07-10-2025

Спеціальність за освітою: плодоовочівництво і виноградарство

Місце роботи здобувача: Верхняцька дослідно-селекційна станція Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00495817

Місцезнаходження: вул. Шкільна, буд. 1, смт. Верхнячка, Христинівський р-н., 20022, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10815

Повне найменування юридичної особи: Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00489780

Місцезнаходження: вул. Клінічна, буд. 25, Київ, 03141, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00489780

Місцезнаходження: вул. Клінічна, буд. 25, Київ, 03141, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.33.29, 68.35, 68.01

Тема дисертації:

1. Продуктивність сої залежно від комплексного впливу мікродобрив та регуляторів росту рослин у Лісостепу України
2. Soybean productivity depending on the complex influence of microfertilizers and plant growth regulators in the Forest-Steppe of Ukraine

Реферат:

1. В умовах України на технологію вирощування сої витрачається доволі значні кошти, в той час як в силу істотної реакції рослин на умови вирощування та інші чинники спостерігається нестабільність урожайності. Відповідно проблема збільшення виробництва стабільно високих обсягів насіння сої є однією із важливих. Причому досягнення результату за рахунок менших витрат коштів, засобів захисту та інших агропрепаратів дозволяє рослинам сформувати більш екологічно безпечну продукцію. Попри те що мікродобрива та регулятори росту досить широко використовуються в технології вирощування сої, їх комплексна реакція слабо вивчена, а щодо ефективності застосування існують прямо протилежні думки. В працях одних науковців підтверджується значний економічний ефект від впровадження у виробництво даних груп

препаратів, а праці інших вчених - заперечують наявність суттєвих відмінностей від контролю. Оскільки немає єдиної думки з ефективного застосування мікродобрив та регуляторів росту, то вважаємо, що ефект впливу на урожайність та якість насіння сої залежно від їх комплексного використання вивчено недостатньо. Також не дослідженим є питання індивідуальної сортової реакції сої на застосування мікродобрив та регуляторів росту нового покоління. Причому якраз встановлення особливостей вирощування сортів сої в умовах основних агрокліматичних зон України та розробка індивідуальних елементів впливу на їх ріст та розвиток може бути наріжним каменем кардинального підвищення їх ефективності вирощування. Оскільки вираз про те що немає поганих сортів, а лише потрібно навчитись їх вирощувати має право на життя, особливо в випадку дослідження сортів сої. Культури яка надзвичайно чутливо реагує на особливості елементів технології вирощування. А отже, усі вище викладені аргументи беззаперечно засвідчують що обрана тема досліджень є актуальною та необхідною до вивчення. Адже проведення досліджень, спрямованих на формування сортової агротехніки заради підвищення продуктивності сої є актуальним питанням. Мета досліджень полягала у вивченні особливостей формування продуктивності сортів сої залежно від мікродобрив та регуляторів росту в умовах Правобережного Лісостепу України. Наукова новизна отриманих результатів. Вперше в умовах Правобережного Лісостепу України розкрито біологічні особливості формування урожайності та якості насіння сої за комплексного впливу мікродобрив та регуляторів росту на рослини ранньостиглих сортів сої. Удосконалено існуючі технології вирощування сої шляхом вивчення впливу мікродобрив та регуляторів росту на процеси росту та розвитку і формування продуктивності культури. Набули подальшого розвитку питання встановлення закономірностей росту і розвитку досліджуваних сортів сої, вивчення особливостей формування листової поверхні та насінневої продуктивності сортів сої за різних мікродобрив та регуляторів росту; методичні підходи до визначення біоенергетичної та економічної оцінки вирощування ранньостиглих сортів сої при застосуванні мікродобрив і регуляторів росту. Практичне значення отриманих результатів. На основі результатів польових досліджень та їх виробничої перевірки розроблено науково обґрунтовану систему застосування мікродобрив і регуляторів росту при вирощуванні сої. Впроваджено у виробництво рекомендовані заходи застосування мікродобрив та регуляторів росту рослин, які сприяють збільшенню урожайності й покращенню якості зерна сої, одержанню екологічно чистої продукції.

2. In Ukraine, soybean cultivation technology requires substantial financial investment, while the crop's high sensitivity to growing conditions and other factors leads to unstable yields. Therefore, the issue of increasing the production of consistently high soybean seed volumes remains a pressing challenge. Achieving this goal with reduced costs, protective agents, and agrochemicals would enable the production of more environmentally friendly products. Although micronutrients and growth regulators are widely used in soybean cultivation technologies, their combined effects are not well studied, and opinions regarding their effectiveness are often contradictory. Some researchers report a significant economic benefit from introducing these substances into agricultural production, while others deny any meaningful difference compared to untreated controls. Due to the absence of a unified position on the effective use of micronutrients and growth regulators, it is considered that their combined effect on soybean yield and seed quality is still insufficiently investigated. In addition, the individual varietal response of soybean to new-generation micronutrients and growth regulators has not been studied thoroughly. Identifying the specific cultivation requirements of soybean varieties across Ukraine's main agro-climatic zones and developing targeted technological elements to influence their growth and development may be key to significantly improving cultivation efficiency. The expression "there are no bad varieties, only improper cultivation techniques" is especially relevant in soybean research, as this crop reacts very sensitively to technological nuances. Thus, all the arguments presented above clearly confirm that the chosen research topic is relevant and requires thorough investigation. Research aimed at developing varietal agronomy for increasing soybean productivity is highly timely and important. Research Objective. To study the characteristics of productivity formation in soybean varieties depending on the application of micronutrients and growth regulators under the conditions of the Right-Bank Forest-Steppe of Ukraine. Scientific Novelty of the Results. For the first time under the conditions of the Right-Bank Forest-Steppe of Ukraine, the biological features of yield and seed

quality formation in early-maturing soybean varieties were revealed under the combined influence of micronutrients and growth regulators. Existing soybean cultivation technologies were improved by studying the effects of these substances on plant growth, development, and yield formation. The study further developed the understanding of growth and development patterns in the tested soybean varieties, the specifics of leaf area and seed productivity formation under different micronutrients and growth regulators, and methodological approaches to evaluating the bioenergetic and economic efficiency of cultivating early-maturing soybean varieties using these inputs. Practical Significance of the Results. Based on field experiments and their validation in production conditions, a scientifically grounded system for applying micronutrients and growth regulators in soybean cultivation was developed. Recommended practices for the use of these substances have been introduced into agricultural production, contributing to increased yield, improved grain quality, and the production of environmentally clean soybean products.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Раціональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Байда М.П. Ефективність вирощування різних сортів сої залежно від впливу мікродобрив та регуляторів росту. Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин. 2020. Т. 16, № 4. С. 395–401. <https://doi.org/10.21498/2518-1017.16.4.2020.224057>
- Саблук В. Т., Байда М. П. Морфологічні особливості рослин сої залежно від застосування мікродобрив та регуляторів росту. Новітні агротехнології, 2025. 13(1). <https://doi.org/10.47414/na.13.1.2025.306989>
- Байда М. П. Урожайність та якість урожаю сортів сої залежно від елементів технології вирощування. Новітні агротехнології, (2025). 13(2). <https://doi.org/10.47414/na.13.2.2025.336247>

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0107UO11810

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Саблук Василь Трохимович
2. Vasyl Sabluk

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6124-4346

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00489780

Місцезнаходження: вул. Клінічна, буд. 25, Київ, 03141, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Задорожний Віктор Сергійович

2. Viktor S. Zadorozhnyi

Кваліфікація: к.с.-г.н., с.н.с., 06.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут кормів та сільського господарства Поділля
Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496588

Місцезнаходження: проспект Юності, буд. 16, Вінниця, Вінницький р-н., 21100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Піковський Мирослав Йосипович

2. Myroslav Y. Pikovskyi

Кваліфікація: д. с.-г. н., доц., 06.01.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0689-604X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Макух Ярослав Петрович

2. Yaroslav P. Makukh

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.01.13

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків
Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00489780

Місцезнаходження: вул. Клінічна, буд. 25, Київ, 03141, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ременюк Світлана Олександрівна

2. Svitlana O. Remeniuk

Кваліфікація: к. с.-г. н., старший науковий співробітник, 06.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків
Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00489780

Місцезнаходження: вул. Клінічна, буд. 25, Київ, 03141, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Присяжнюк Олег Іванович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Присяжнюк Олег Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Ременюк Світлана Олександрівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна